

Motion till riksdagen

1989/90:Jo765

av Ingegerd Wärnersson och Anita Jönsson

(båda s)

Kvicksilverutsläppen

Kvicksilver bedöms av kemikalieinspektionen tillhöra de tio farligaste ämnena. Fem teskedar kvicksilver räcker för att förgifta och därmed svartlista en medelstor svensk insjö med en kvadratkilometers yta.

Fem teskedar kvicksilver motsvarar ca 10 000 lysrör vilket motsvarar årsförbrukningen i ett samhälle med ca 5 000 invånare. Det betyder att vi riskerar att förgifta 4 insjöar per dag eller ca 1 500 per år. I dag har vi redan 10 000 svartlistade insjöar i Sverige.

I Sverige säljs varje år kvicksilvertermometrar med ca 1 000 kg kvicksilver. Endast ca 10 % av dessa lämnas in för återvinning. Förbud mot försäljning av kvicksilvertermometrar bör införas.

Lysrör och kvicksilvertermometrar hamnar till stor del i dag på avfallsdeponier eller förbränns tillsammans med övrigt avfall. Från deponierna sprids sedan kvicksilvret med lakvattnet ut i naturen. Vid förbränning förangas kvicksilvret och sprids med rökgaserna över människor och natur.

Ett område som alltmer uppmärksammas men som ännu är närmast oarbetat är utsläppen av kvicksilver i rökgaserna från krematorier. I Sverige finns ca 75 krematorier och enligt naturvårdsverkets beräkningar släpper dessa varje år ut 200–300 kg av totalt ca 4 000 kg kvicksilverutsläpp. Om ingenting görs för att rena rökgaserna kommer denna andel att öka eftersom i dag medelålders människor har avsevärt mer amalgamfyllningar än de som är gamla i dag.

Insatser görs i dag för att ta hand om kvicksilvret från lysrören. När det gäller krematorierna finns i dag reningsteknik för att avskilja stoft och kvicksilver. Metoderna bygger på rökgaskylning och filter. Krav bör därför ställas på samtliga krematorier att inom en 5-årsperiod installera rökgasrening av kvicksilver.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om krav på rökgasrening från krematorierna,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbud mot kvicksilvertermometrar.

Stockholm den 23 januari 1990

Ingegerd Wärnersson (s)

Anita Jönsson (s)